

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegraful Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Nr. 8760 Bis.

Concurs.

Deoarece stipendiștii consistoriali cu stipendii din ajutorul dela stat nu și-au legitimat sporul în studii pentru anul școlar curent, se declară vacante trei stipendii de câte 1000 coroane pentru teologii absolvenți, cari voiesc să-și completeze studiile, și pentru conferirea lor prin aceasta să publice concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în ziarul «Telegraful Român».

Cererile de concurs sunt a se înainta la consistorul arhidiecezan în termenul indicat.

La cererea de concurs sunt a se alătura următoarele acte în original:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu de maturitate.
3. Adeverință dela medic despre starea sanitară.
4. Absolutor teologic.
5. Alte eventuale acte recomandatoare.

Cererile intrate după termenul de concurs nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din ședința consistorului arhidiecezan, ca senat bisericesc, ținută la 8 Iulie 1914.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 8835 Școl.

Concurs.

Deoarece unii dintre stipendiștii consistorului au absolvat cursul pentru care li s'au dat stipendii, iar alții nici până azi nu și-au legitimat sporul în studii, se declară vacante și pentru conferirea lor se publică concurs cu termen de 30 de zile dela publicarea în ziarul «Telegraful Român» următoarele stipendii:

1. Din fondul Moga 2 stipendii de câte 1000 coroane.

FOIȘOARĂ.

Literatură pentru tinerime.

(Fine).

III. „Vlad și Catrina”, poveste de Gr. Sima lui Ioan.

În această poveste ni se spune că un om cu numele Vlad s'a însurat grozav de rău.

Mierea lui, Catrina, era într-o ureche, lenș și nu se pricepea absolut de loc la nimica.

După o vreme bună, Vlad cugetând, că i'a luminat capul scetei sale Catrina încâtva, și ar putea acum să-i încredințeze baremi lucrurile mai mărunte, se pune din nou pe muncă având în vedere vorba veche: „Cine șade coada-i cade, cine mișcă tot mai pișcă”.

Dar înainte de a pleca la lucru află de bine a face atență pe Catrina, ca să chivernisască casa bine, și pe când va veni seara dela câmp să-i frigă puțină carne de porc și să aducă și nițel vin din pivniță.

Nici n'a eșit Vlad bine din sat și Catrina lui se și apucă să gătească cina. Dar ce să vezi. Hoțul de căne atras de mirosul plăcut al piciorului de porc ce-l pârjolea

2. Din fundațiunea Francisc Iosif 6 stipendii de câte 100 coroane.

3. Din fundațiunea Coloea 5 stipendii de câte 100 coroane.

4. Din fundațiunea Dr. Absolon Todea 2 stipendii de câte 250 cor.

5. Din fundațiunea Nicolae Vlad 6 stipendii de câte 100 coroane.

Cererile de concurs sunt a se înainta la consistorul arhidiecezan în termenul indicat, însoțite de următoarele documente, toate în original:

1. Carte de botez dela oficiul parohial, în care să se indice, că respectivul și azi aparține bisericii noastre ortodoxe române.
2. Testimoniu școlar.
3. Testimoniu de sărăcie.
4. Alte eventuale documente recomandatoare.

Cererile intrate după expirarea termenului de concurs nu vor fi luate în considerare.

Sibiu, din ședința consistorului arhidiecezan, ca senat școlar, ținută la 10 Iulie 1914.

Consistorul arhidiecezan.

Educația politică

a Arhiducelui Francisc Ferdinand.

Prin moartea Arhiducelui Rudolf, fiul Monarhului nostru, întâmplată în 29 Ianuarie 1889, moștenirea tronului habsburgic trecu asupra fratelui împăratului și Regelui Francisc Iosif, asupra Arhiducelui Carol Ludovic și a descendenților săi. Fiul acestuia, Arhiducele Francisc Ferdinand, deveni astfel la 25 ani moștenitor presumpțiv, iar după decedarea tatălui său, la 1896, cu 32 ani moștenitor imediat al imperiului habsburgic, al monarhiei austro-ungare.

Fire sănătoasă și profundă, noul principe de coroană, preocupat până aci, ca toți prinții casei domnitoare,

de cariera sa militară, căuta acum să-și câștige prin toate mijloacele o cât mai temeinică pregătire pentru misiunea grea ce îl aștepta și despre care el își formă dela început o concepție înaltă. Este a se accentua această grijă deosebită, de care era de atunci stăpănit Arhiducele Francisc Ferdinand, și întru care și-a consumat el anii cei mai frumoși ai vieții, și tot timpul său cel mai bun, grija de a se ști cât mai bogat și mai fundamental instruit asupra problemelor ce îl așteptau, cât mai exact și mai deaproape informat despre oamenii și lucrurile, cari aveau să-l privească când va fi luat moștenirea habsburgilor.

Între mentorii săi era părintele Dr. Guido Marschall, — un teolog de seamă, mai târziu vicar al arhiepiscopiei de Viena și candidat a fi urmașul arhiepiscopului cardinal Gruschka, — și ca cel mai notabil, baronul Beck, viitor prim-ministru, care tocmai cu ajutorul elevului său de odinioară, al Arhiducelui moștenitor, înfăptuește în 1906 reforma dreptului electoral în Austria, introducând sufragiul universal, sancționat la 26 Ianuarie 1907.

Dar în anii maturității sale, Arhiducele Francisc Ferdinand știa, că peste toate bunele învățături, de cel mai mare preț îi va fi aceea, ce va putea să-și însușească el din însăși istoria vie, din observarea evenimentelor de toate zilele, din cumpănirea judecăților și părerilor ce se emit de frunțașii vieții publice, și din confruntarea acelora cu realitatea și cu rezultatul lucrurilor, din contactul nemijlocit cu bărbații de seamă și cu adevărații reprezentanți ai popoarelor, din cunoașterea și înțelegerea opiniunii publice, *din viață trăită*. El n'avea decât să observe. Într'adevăr, Arhiducele Francisc Ferdinand a fost un excelent cunoscător de oameni. Iar ca privitor, el observa cu spirit ager, ce pătrunde și înțelege.

În timpul acela, între 1890 și 1900, și de aci înainte, monarhia oferea tocmai sub raport politic cel mai interesant, cel mai agitat, cel mai trist aspect, și de sigur, cel mai instructiv. Este epoca, când rând pe rând se deslănțuesc, dincoace și dincolo de Leitha, nebădăioasele veleități naționale, cari de atunci constituie faima Austro-Ungariei. Este era inaugurată de Taafé (prim-ministru 1879—1893) în Austria, de Coloman Tisza în Ungaria (prim-ministru 1875—1890), în lunga lor guvernare, cu tot mai înverșunate conflicte între Germani și Cehi deosebit după înființarea și întărirea partidului Cehilor-juni, apoi între Germani și toți Slavii austriaci, iar în Ungaria între Maghiari și naționalități, conduse de Români, și în același timp între însăși cele două părți ale monarhiei, între Austria și Ungaria, pe tema afacerilor comune, a armatei și a intereselor economice mai ales. Este o epocă tristă, care va avea să fie încă foarte amănunțit analizată de viitorii istoriografi, căci de sigur, din această primă rătăcire s'au plămădit nenorocirile de apoi.

A fost fatal, că nu s'a găsit atunci între sfetnicii Coroanei un adevărat om de stat, capabil de a înțelege rostul aspirațiilor naționale și îndreptățirea acelor, precum și faptul, că cererile juste ale monarhiei nu pot fi nici înăbușite, nici ademenite. Nu e exclus însă, că celce ar fi înțeles toate acestea, și ar fi avut prilejul și curajul să le spună, ar fi grăit în pustiu. Suprema înțelepciune a acelor ani a fost cea politică de târgueli, de trăgănare, de compromisuri, de mici concesii, stoarse cu forța și date în momentul ultim, de obicei prea târziu pentru a mai putea satisface, concesii mărunte, cedate fără modificarea principiilor greșite, cari în loc de a îndulci, înăspresc situațiile. Oricum, Austria se arăta de atunci mai conciliantă, Germanii ei se

Catrina pe jar, se apropie de ea, făcând mereu din coadă.

Catrina crezând că cănele vrea să-i ajute, îi lasă carnea în grja și ea merge după vin în pivniță.

Catrina scosese capul dela butea cu vin și ținea o cofă să-l sprijinească, când cănele înghințând carnea de pe foc, a rupt-o la fugă. Dar cum vede cănele cu carnea în gură, uită de vin și fuga după el. Până când aleargă ea după căne fără ca să-l poată ajunge, vinul până într'un strop curge din bute.

Seara, când vine Vlad obosit, mănecare și vin ca'n palmă — de loc!

Însă se stăpânește și o iartă.

Dealcum Vlad era și un om foarte străduitor și creștător.

Așa și-a adunat el niște galbini „pentru zile negre”, care-ținea pe fundul iazii.

Se înțelege cu Catrina lui să-i pună la un loc mai ferit, sub ieslea vitelor, ca să nu rămână fără ei, dar cu acea observare, ca să nu se încerce a spune nimănui că au galbini.

Vlad ascunde banii, precum le-a fost vorba și pleacă la lucru.

Se întâmplă însă că pe la amiază vin niște olari în sat cu oale, blide, cratițe, abătându-se pe la fiecare casă, până ajung la Catrina.

Catrina în hăbăucia ei crezând, că va face o nespuse de mare bucurie bărbatului, roagă pe olari să primească pentru marfă în lipsa de bani, niște galbini ce i-a pus Vlad, bărbatul ei, sub ieslea vitelor.

Oliarii iau galbenii și du-te!

Catrina nu se uită că bărbatul ei Vlad a cumpărat toate cele de lipsă pentru casă și că pentru vasele ei nu mai e nici o trebuință și nici chiar loc nu era pentru ele, cele de pe păreți le trânteste toate pe gunoiu și le înlocuiește cu cele cumpărate de dansa.

Când sosește Vlad pe la amiază acasă și vede isprăvile Catrinei, care-i spune că n'a cumpărat vasele pe bucate din coș, ci pe gălbinașii ceia cari și așa nu erau de nici o treabă, să turbe și nu alta!

Dar o înghete și asta și-i spune Catrinei să pună unt, caș și pane în straiță, s'o ia după cap și să meargă cu el după olari.

Vlad era mai sprinten de picior, drept aceea era cu o pușcătură înaintea Catrinei ce ducea merindea.

La suirea unui deal, întâlnește un car cu povară mare, ale cărui roate se confundau de o palmă prin pământ.

Făcându-i-se milă de deal începu a unge roatele cu untul ca să nu taie dealul. Și cum se tot pleca și ridica, un cășuț

rotund — așa erau toți — cade din straiță și nu se opri până n'a vale. Ne voind cașul să se întoarcă la ea, trimite rând pe rând toți 5 cașii după el, ear ea merge înainte în firma credință, că vor veni ei și singuri.

Când Vlad o aștepta să vină cu merindea, — mâncare ca'n palmă!

Intr'acestea aducându-și aminte, că a rămas ușa deschisă, își trimete pe Catrina să pună încă ceva merinde în straiță și să „tragă ușa după ea” și apoi să vină, c'aci îi așă.

Așa și făcu Catrina. Luase de mâncat niște prune uscate, ear de beut un uclior mare cu căț și ușa în spinare. Când o vede Vlad, să crepe nu alta de năcaz. Dar se mulcomi și-i zise: „tu s'o duci mai departe dacă ești așa de nepricepută.”

Catrina fără vorbă multă le pune toate în spate și merg mai departe. Erau într-o pădure. Caută ei în dreapta în stânga, dar oliarii nu i găsesc.

Apucându-i noaptea se sue într'un arbore crăcos. Catrina tot cu ușa în spinare, ca să nu-i neliniștească lescai dihanii sălbatică.

Și ce să vezi! Oliarii cu banii lui Vlad vin cu lemne în brațe și ațâți foc — drept sub arborele în care erau Vlad cu Catrina — ca să împartă banii lui Vlad.

Dar ușa era grea de tot. Catrina cugetând că prunele sunt grele — fără a

plâng chiar, că sunt neglijați, aproape sacrificați, de dragul Slavilor favorizați. În Ungaria însă se instalează teroarea, zbirii lui Hieronymi, ai lui Bánffy, procesul Replicei, procesul Memorandului, și lunga serie a persecuțiilor politice.

Un bărbat genial se ridică atunci peste această învățare chaotică. El înțelege pericolul ce se va abate asupra monarhiei, dacă va continua această stare de lucruri, și fără ezitare declară luptă sistemului păcătos de până aci. Este doctorul *Carol Lueger*.

Lueger demaschează toată meschineria politicii nenorocite ce se urmează orbiș de oameni mărginiți ori interesați, face apel la patriotismul naționalităților, care ajunseser cu desăvârșire uitat în mijlocul certelor de partid și între dușmăniile reciproce, îndeamnă la concesii mutuale, ca stabilindu-se astfel, de acord comun, pacea națională în Austria, să se ia unanim apărarea imperiului contra pericolului ce amenință monarhia austro-ungară, anume, de a fi nesocotită de străinătate, nu numai prin pierderea prestigiului, ci chiar prin prea puțină siguranță internă ce i-ar mai rămânea, dacă ar continua a ține în nemulțumire popoarele, cari constituie imperiul habsburgic.

Evidentă distanța între meschineriile de târguială, ce preocupau până aci partidele, și între ideile lui Lueger, cu totul superioare, mai ales considerate în întreg complexul lor, care dădea deosebită și vrednică grijă și problemei sociale, devenită arzătoare, și tendinței pronunțat creștine.

Indemnând pe conaționali săi germani să fie dreți cu neamurile, cu cari viețuiesc împreună între aceleași interese în Austria, — Lueger pregătește calea unei solidarități austriace față de factorul prezentat acum ca împedcătorul aceleiași împăciurii frățești și în Austria: contra Maghiarilor. Față de rezistența maghiară Lueger atrage atențiunea asupra elementului al doilea mai tare în Ungaria, asupra Românilor, relevând limpede însemnătatea acestui element pentru monarhie și mijlocit, împreună cu România, pentru politica alianței triple.

Lueger unește în jurul programului său un număr de bărbați din cei mai de seamă, grupați în partidul creștin-social, și cucerește cu avânt incomparabil populația Vienei pe seama politicii sale. Totuș, același Lueger de cinci ori a trebuit să fie ales și reales până ajunse primarul capitalei Viena. Devotamentul sincer și desăvârșit al acestui adevărat patriot austriac și habsburgic n'a fost suficient pentru a convinge și asigura cercurile conducătoare, cari țineau morțiș la tradiția

cu care au îmbătrânit și care ducea spre prăpăstii.

Viitorul Împărat și Rege, ce făcea el în timpul acestor frământări, pe cât de însemnate în urmările lor, pe atât de gălăgioase, așa, ca oricum, ele au dat de gândit celui ce se știa merit a plăti prețul atâtor rătăcirii grave?

Arhiducele Francisc Ferdinand se ține departe de viața politică, dar nu mai puțin e adevărat, că într'aceia el are cunoștința de toate, se orientează pentru a ști unde va fi eșirea din acest labirint chaotic, și pentru a-și cunoaște pe viitorii săi sfetnici și colaboratori, ori măcar grupul unde vor fi de căutat aceia.

Sigur a devenit într'aceia pentru toată lumea faptul, că viitorul Împărat și Rege nu se lasă împedcat de nici o tradiție de a săvârși un act despre care s'a convins că este înțelept și salutar. Spre dânsul se îndreaptă deci speranțele celor ce se simțeau ținuți în loc de tradiționaliști, de cei din era veche.

Arhiducele Francisc Ferdinand a înțeles ușor, cari sunt adevărații prietini ai monarhiei și ai tronului. Unicul partid bun patriotic era al lui Lueger, și se poate zice cu drept, că «în tabăra lui Lueger era Austria» adevărată.

În mijlocul propagandei contra bisericii de Roma, ce începuseră niscăi orbi, cari n'aveau altceva mai înțelept de lucru, Arhiducele Francisc Ferdinand avu primul său gest public, gest revelator, care-i arată tendințele. În 1901 Arhiducele primește protectoratul peste societatea școlară catolică, care era una din operele partidului creștin-social al lui Lueger.

Viitorul monarh s'a pronunțat. Epoca sa de pregătirea s'a împlinit, el era perfect informat și orientat. Urma să-și aștepte vremea, iar până atunci să împedce orice pas politic care i-ar putea îngreuna prea mult situația sa viitoare. Criza din Ungaria, și agitația Maghiarilor contra instituțiilor comune, mai ales contra armatei, dela 1905 înainte, reclamă intervenția Arhiducelui moștenitor. El nu ezită. În acești ani începe activitatea politică a Arhiducelui Francisc Ferdinand, pentru a păstra integritatea moștenirii strămoșilor săi. *C. Nedelcu.*

Poincaré la Petersburg. Președintele republicii franceze, domnul Poincaré, a fost câteva zile oaspele țarului Nicolae II, căruia i a făcut vizită la Petersburg. Se atribuie mare însemnătate acestei vizite, mai ales în aceste zile de nesiguranță, când orizontul politic e atât de întunecat.

În această poveste ni se zugrăvește icoana unui om Vlad ca exemplu de răbdare — care trece cu vederea toate faptele — fără cap făcute ale soției sale Catrina.

El se îngrijește, cruț cu stăruință puținul ce-l agonisește ca să aibă la vreme de o rea nevoie, pe când soția lui într-o ureche cum era risipește tot.

Învățăturile ce le poate scoate cetitorul din această poveste, sunt:

„Cine nu adună la tinerețe se căește la bătrânețe” și „Cu nebunul să nu ai nici un clin, nici în mână, decum să mânăci pururea dintr'un blid”.

Eată dar învățăturile folositoare, câștigate în urma celor pătate ce le spune autorul acestei cârticele, ținând cont de mijlocul principal și unic spre a ne cultiva atât pe noi înșine cât și pe alții: de limbă exprimând gândurile prin cuvinte plăcute la auz și cari se înțeleg de toți cu înlesnire.

Cetind copilul această cârticică, mintea i se va conduce pe calea rațiunii.

Recomand această carte pentru elevii din cursul de repetiție, dar merită să fie citită și de adulți.

Aurel Popa
Inv. ort.-rom.

Din dietă. Încă nu s'a terminat în dieta țării discuția asupra legii timbrelor, dar planul guvernului e, că imediat după votarea ei să se ție în discuție proiectul de lege despre numirea funcționarilor administrativi, cea mai însemnată dintre legile referitoare la reformele administrative. Cumcă proiectul acesta cam pe când va putea fi votat, e greu a se spune, pentrucă de pe acuma s'au inseris 70 oratori opoșionali, cari vor vorbi în contra lui.

Contele Czernin trimis acasă. Ambasadorul nostru la București contele Czernin, și-a întrerupt concediul și a plecat la București, după ce mai întâi fusese primit în lurgă audiență din partea Monarhului nostru, în Ischl. În zilele cele mai apropiate contele Czernin va fi primit apoi în audiență din partea Regelui Carol al României, spre a-i face comunicările cu cari l-a încredințat Monarhul nostru. Contele Czernin va avea întrevedere și cu ministrul-prezident român, dl. I. I. C. Brătianu, care în vederea acestui fapt și-a amânat începerea concediului.

Demersurile monarhiei la Belgrad. Secretarul prim al legăției austro-ungare din Belgrad, care s'a aflat în Viena, a plecat ieri aici, ducând cu sine toate actele și toate informațiile necesare, pentruca baronul Giesl, ambasadorul nostru din Belgrad, să poată întreprinde pașii trebuincieși la guvernul sârbesc, spre a primi monarhia noastră o satisfacție oarecare pentru atentatul mârșalesc din Serejevo, de care cercuri oficiale din Sârbia n'au stat departe. *O telegramă sosită ostăzi vestește, că nota diplomatică a fost predată ieri, Joi, la orele 6 seara guvernului sârbesc. Ea are forma unui ultimatum. Condițiile puse Sârbiei sunt grele, dar justificate. Răspunsul guvernului sârbesc se așteaptă până mâine, Sâmbătă, la orele 6 seara.*

Situația e serioasă. Pentru ședința de Mercuri s'au fost anunțat mai multe interpelări în dietă, referitoare la situația externă. Înainte de a fi fost rostite, domnul ministru prezident, contele Tisza, a rugat pe interpelant să nu călărească atât de mult pe chestia externă, pentrucă atunci, când va putea face guvernul comunicări exacte și autentice în chestia aceasta, la va face, în momentele de față însă nu e în interesul țării a se face vorba multă și a se deschide discuții în chestia aceasta. Situația externă nu e în momentul de față de așa, ca să ne putem aștepta la vre o schimbare îngrijitoare; dar totuși e foarte nesigură. Rezolvarea se poate face cu mijloace pacifice, dar se pot ivi și încercături serioase cari vor reclama o altă rezolvare. Cumcă situația e într'adevăr serioasă, ne putem convinge și din faptul, că atât ministrul de război, cât și șeful de stat major, și-au întrerupt concediul și s'au reințors la posturile lor, iar Monarhul i-a primit în lungi audiențe.

Cântarea

ca factor al promovării creșterii morale în școala poporală

de G. Fl. Preșmeranu.

De multeori îmi vin în minte cuvintele venerabilului scrupător în domeniul științelor naturale, Darwin care zicea adeseori „dacă ar fi să-mi pot reîncepe cursul vieții, multe foarte multe ași avea de reformat în sistemul de economie al vieții mele. Și între aceste multe forme cea mai de căpetenie asupra căreia și înz sta îndeosebi, ar fi ca în fiecare săptămână cel puțin odată să ascult puțină muzică, precum și să ceteșc câte o poezie, căci probabil în acel caz unele părți ale creierului meu, cari în lipsa acestor cerințe mi s'au paralizat împreună cu celelalte, mi s'ar păstra întregi și active”. Și de câte ori mă cuget la aceste vorbe înțelepte, rostite de acest om cu simț atât de pronunțat pentru realitate, mă încearcă un simț adânc de regret, pentru nepăsarea ce domnește la noi, încă și azi, când e vorba să se utilizeze un factor atât de efectiv în ce privește promovarea instrucțiunii în școală precum este „predarea cântării”. Accentuez că întru promovarea și facilitarea instrucțiunii în școală, căci despre predarea cântării ca mijloc de învățământ totuș ușurarea muncii dascălești vreau să vorbesc în aceste rânduri, nu despre cântare, ca obiect de învățământ, ca scop în sine.

Despre necesitatea predării cântării, având în vedere înfluența ei folositoare asupra lumii de sentimente trezind și cultivând gustul estetic în elev, nici îndoială nu poate încăpea. Despre acest lucru au fost încredințate cercurile de școală deja înainte de asta cu 20—30 de ani, când s'au văzut îndemnate să introducă în întregă Europa în șirul obiectelor de învățământ și cântarea. Înainte de a trece la chestia ce voesc să o tratez, fie-mi permis să citez câteva păreri de ale marilor genii creatoare în lumea de tonuri. Ele ne sunt dovezi nelătmăoase despre in-

fluența ei binefăcătoare ce o exercită ea asupra sufletului, ridicând moralul omului, și trezindu-l pe acesta la conștiința unei ființe mai înalte prin ideile mărețe ce se tâlmăcesc print'o bucată aleasă muzicală.

Ita de plidă ce zice Beethoven.

„Nu numai ca artist aveți să mă vedeți ca ceva mai mare, ci ca om trebuie să mă găsiți mai bun și mai desăvârșit”. Și tot așa zice el: „O Dumnezeu, tu cobori în lăuntru interiorului meu privirea și cunosti și tu că dragostea de oameni și închinarea spre bine și-au aflat adăpost în mine”. Nu mai puțin exprimă cât de înălțat cu sufletul erau marii și adevărații genii ai muzicii și cuvintele: „O providență, îngăduie să ne apară o zi curată de bucurie! E atât de mult de când mi-e străin răsnetul unei bucurii intime și curate! Când, o căni Dumnezeu, voi avea parte, să o simț iarăși în templul naturii și al omenilor? Și tot așa: „Dacă îmi deschid ochii trebuie să suspin, căci tot ce văd e contra convingerii mele religioase și astfel trebuie să disprețușc lumea, care nici idee n'are că muzica e cea mai înaltă revelație. Mai pe supă e ea ca toată înțelegiunea și filosofia. Eu e unul care însuflă și la nouă creațiun, și eu sunt Bach și care produce acel vin, care e merit a aduce pe oameni la o beție spirituală. Eu n'am nici un prietin, ci trebuie să trăiesc singur cu mine însumi. Una însă o știu bine că Dumnezeu mi-m'e mai aproape, ca altora în aria mea.

Eu umblu cu el fără frică, pentru că l-am cunoscut și l-am înțeles pururea. Nici nu mă tem cu muzica mea. Pe ea n'o poate ajunge vregitateea sorții. Acela căruia ea se face înțeamă, trebuie să se elibereze de toată mizeria cu care și în care se tarășc alții” (Beethoven). Despre înfluența muzicii în cât privește și educațiunea simțului artistic las să urmeze încă câteva reflexiuni de ale unor capete celebra muzicale.

Astfel zice Hamlick: „Melodie și armonie, cei 2 factori ai artei muzicale, nu se găsesc în natură. Ei sunt produsul sufletului omenesc”. „Mai mult ca frumșetea însăși farmecă vocea omenescă; ea împodobește corpul, pe când aceasta este puterea spiritului”, zice Herder. Nimeni ca Heinrich Kleist nu i-a atribuit valoare atât de mare, când zice: „eu în muzica ca rădăcina tuturor artelor”.

„Ori-ce lucru de pe lume dacă îl repetăm de mai multe ori, perde din valoare și intensitatea îi slăbeșc. Cu tonurile stă însă lucrul tocmai pe dos. Cu cât auzim mai des o bucată, cu atât pare că ea pătrunde mai adânc în suflet”.

Suntem obișnuiți să privim în muzică un mijloc de amuzare, de distracțiune, și se perde din vedere adevărata ei valoare, care constă cum am văzut în influența ei direct moralizatoare și nobilitatoare de suflet. Pentru a putea însă smulge acest rod de preț cultivării muzicii, se înțelege că va trebui să se insiste mai mult asupra frumșetilor mai subime ale ei. Va trebui să atragem și îndreptăm atenția elevilor asupra nuanșelor celor mai fine de tonuri.

Copilul trebuie educat pentru a fi accesibil bucuriei și plăcerii, ce trebuie să o simtă omul chiar la auzul unui singur arnet frumos. Sprijiniți pe presupunerea admisă de cei mai mulți pedagogi muzicali, că copilul are dela natura facultatea să recunoască frumșeta tonului, avem datorie să promovăm această pred școlară, care este aptă de cea mai mare desvoltare. Să ne simim să-i conducem până acolo pe copiii în cursul de desvoltare al simțului muzical, ca ei să simtă plăcerea cu n'am zis chiar și la auzul unui simplu sunet al unei voci frumoase. Numai atunci când ei s'au fost deprins să asculte bucurios vocea singură în sine, vor fi în stare să asculte cu drag cântece vechi că niște cântece plăcute.

Trebuie deosebit să se țină cont de această împrejurare înzistându-se că orice cântare astfel să fie predată elevului, ca aceea să trezască în el ori de câte ori ar auzi-o nouă și nouă senzați. Atunci am procedat conform părerii exprimate de Goethe, în cât privește arta cetirii cântărilor, și care părere nu mai puțin stă și încă privește cântarea. El zice: „Nu e vorba că ce caracter de noutate prezintă în sine un cântec, ci mai mult ar trebui să ne preocupăm că întrucât e în stare a trezi sau deștepta în noi emoțiuni puternice”. Emoțiuni însă se deșteaptă numai atunci, când în însuș sufletului cântărețului face să tremure coardele cele mai subțiri ale inimii. În scopul acesta să ferim pe elevi de orice cântare strigată, căci numai stăpânindu-se aceștiia vocea pot observa și simți nuanșele și bogăția de tonuri. Peste tot o nuanțare nu e posibilă decât numai pe lângă o executare cât mai atentă și mai lină.

Pentru o înfățișare cât mai grăitoare a frumșetilor tonului și peste tot a frumșetii exprimat în cântare, se poate folosi cu succes chiar și o melodie simplă. Ba pentru gustarea plăcerii unor sunete frumoase ale vocii în sine chiar o cântare executată unisono e suficientă.

spune lui Vlad — le aruncă una căne una toate jos.

Greutatea fiind tot așa de mare, crede că oțetul o fi de vină și destupă ulciorul și i dă drumul puțin câte puțin.

Oliarii cred că pică rouă.

Când observă Catrina că ușa poartă toată vina, îi dă drumul la ușa pe oliari, ear ei lăsând galbenii acolo o iau la sănătoasa.

Vlad și Catrina coborându-se jos iau banii și pleacă spre casă.

Dar după acestea s'a întors lucrul. Vlad și-a trimis pe Catrina la lucru și el a rămas deaci încolo acasă.

Mergând Catrina la seceera mai întâiu s'a apucat de mâncare. După mâncare a rășbit-o un somn, în care a visat câte verzi și uscate. Așa că atunci când s'a deșertat, nu se mai cunosea pe sine: toată îmbrăcăminteia ei era pusă ca'n furcă.

Se hotărt dar să meargă la Vlad să vadă de-i acasă, Catrina ori nu. „Dacă nu-i Catrina acasă eu sunt Catrina; dacă da, nu sunt eu Catrina” zicea ea.

Vlad îi răspunde din casă, că Catrina lui e acasă.

Se întoarce atunci Catrina și pleacă în lume să știe cine este ea. Așa se mărtui Vlad de Catrina lui.

Acesta ar fi pe scurt cuprinsul povestii; Vlad și Catrina.

Deci voești dară să știi de ce cultură a vocii dispune un cor, lasă-l să cânte în unisono; ar de vrei să cunoști cât de departe a dus-o în cultivarea tonului, pune-l să cânte cel mai discret pianissimo, zice Löbmann.

Am auzit voci de copii de o atare frumusețe, obiceiul să zică un profesor de cânt, — încât, nici cu acompaniarea cea mai discretă în pizzicato nu am fi cutezat să le conturbăm valorile lor de lumină. Înțelegem din acest citat, ce rezultate uimitoare se pot realiza prin o instrucție chibzută.

Fiind vorba apoi de ansamblu armonio, adică despre cântarea în mai multe voci, și arându-se în vedere aceste considerațiuni la executarea lor, prestațiunile micilor elevi ar ajunge un nivel adevărat artistic.

Ori cine știe apoi că unde se simte suflul cel dulce al artei, acolo răcatul și crima nu poate să-și facă cuib.

Să cântăm, să împretinim pe elevi cât mai tare cu prestațiunile bune muzicale, căutând să le dăm acestora un caracter tot mai pronunțat artistic și astfel să facem din cântare un adevărat mijloc de educație morală crescându-ne niste generațiuni de tineri riguroase atât ca fizic, — cât și ca moral.

Din despărț. „Asociațiunii“

Convocare.

Din însăreirea comitetului „Asociațiunii“ invit prin aceasta pe toți cei ce se interesează de înaintarea și cultura poporului român, din desp. Cinc-mare, la adunarea pentru reorganizarea despărțământului, ce se va ține în Cine, Duminecă 2 August n. e. c. în școala gr. or. rom. ora 2 d. a.

PROGRAMUL:

1. Deschiderea adunării și denumirea unui notar și a unui cassar ad hoc.
2. Inscierea de membri.
3. Alegerea membrilor în comitet.
4. Eventuale propuneri.
5. Închiderea adunării.

Fofeldea, 20 Iulie 1914.

N. Petra Petrescu
delegat al Asoc.

Prelegeri populare.

Conspectul prelegerilor populare ce se vor ține în desp. Sebeș al „Asociațiunii“ în anul 1914, e următorul:

Va vorbi în 12 Iulie st. n. la 2 d. a. în Răhâu: Vas. Cărpinișan, Dr. Seb. Stanca (schiopt.), Enea Medean. Conducător Dr. Seb. Stanca.

În 19 Iulie la 2 d. a. în Cut: Simion Vlad, Dr. S. Stanca (Schiopt.). Conducător Dr. S. Stanca.

În 26 Iulie la 2 d. a. în Răchita: T. Trifa. Nich. Luculeț. Conducător I. Băilă.

În 2 August la 10 p. m. în Deal, iar la 2 d. a. în Căloie: Dr. Seb. Stanca, Enea Medean, Dr. Ics. Boila. Conducător Dr. S. Stanca.

În 9 Aug. la 2 d. a. în Săsciori: V. Zirenghea, Dr. S. Stanca. Conducător S. Medean.

În 16 Aug. la 2 d. a. în Petrișău: G. Abu Ioan Pavel. Conducător I. Pavel.

În 19 Aug. la 11 p. m. în Șugag: Al. Duvlez, Enea Medean. Conducător I. Băilă.

În 23 Aug. la 10 p. m. în Căpâlna și la 2 d. a. în Lez: Ios. Goia. G. Abu, Dr. S. Stanca. Conducător Dr. S. Stanca.

În 28 Aug. la 2 d. a. în Daia: Ambr. Tatar, Ioan Pavel. Conducător Dr. N. Lazar.

În 30 Aug. la 10 p. m. în Cioara și la 2 d. a. în Tărtăria: Vas. Oană, Ios. Goza, A. Tatar. Conducător Dr. S. Stanca.

În 6 Sept. la 2 d. a. în Cacova: Zirenghea Vas. G. Albu. Conducător A. Bojiță.

În 6 Sept. la 2 d. a. în Sebeș: Nich. Luculeț, Ion Băilă. Conducător I. Băilă.

În 11 Sept. la 2 d. a. în Vinț: Ioan Pavel, Dr. S. Stanca (schiopt.). Conducător Dr. S. Stanca.

În 13 Sept. la 2 d. a. în Lanerăm: G. Albu, Vas. Oană, Dr. Seb. Stanca. Conducător Dr. S. Stanca.

În 20 Sept. la 2 d. a. în Pianul-sup.: Vas. Oană, Dr. S. Stanca (schiopt.) Conducător Dr. S. Stanca, și la 2 d. a. în Pianul-infer.: Ioan Goia, Ioan Băilă. Conducător Ioan Băilă.

Notă. Subiectul prelegerilor e rezervat fiecăruia să și-l aleagă după plac, având a tracta însă numai chestii culturale sau economice.

Serate de ale meseriașilor noștri.

Joi, în 25 Iunie n. 1914, ținându-se la Reuniunea meseriașilor sibiieni, a 6-a ședință literară, prezidentul nostru Tordășianu, după ce ne comunică cu mult regret, că dl. Ionel Crișanu, reținut și de astădată de alte afaceri, nu va conlucra cu noi, binevoitează numerșii participanți și indeosebi pe dl. I. Teodorescu, profesor la școala normală din Galați, care, în societatea d-nei scții ș alor 13 elevi ai numitei școale, făcând catavorie de studii, ne onorează cu prezența domniilor la această ședință. Dl. Tordășianu ne mai pune în vedere, că dl. T. V. Păcățianu, redactor la „Tel. Rom.“ a binevoit a ne dăruii bustul în ghips al marelui Stroiescu, pe care Reuniunea îl va păstra, în semn de pietate către acest mare binefăcător al neamului, în sala mare a noastră. Trecând la „Legatele“ Reuniunii, dl. Tordășianu ne vestește cu vădită bucurie, că ele au mai sporit cu „Legatul G. Hamsea, paroh pentru ajutorarea copiilor săraci din Brețcu (Treiscaune), aplicați la meserii“. Istoricul pe scurt al Legatului este următorul: Părintele Hamsea, petrecând în Sibiu, s'a plâns, că economia de oi, ocupațiunea de căpătenie a fraților din Brețcu, fiind în decadentă, ar fi timpul suprem, ca ei să vadă și de alte izvoare de venit pentru asigurarea existenței. Intre acestea s'a gândit să-i îndemne la îmbrățișarea comerțului și a meseriilor. Cum însă ei sunt sărăcuți și cum fondurile și fundațiunile, ce le avem, nu pot imbia ajutoare, decât la un număr mai restrâns de ucenici, dl. Tordășianu, a cărui preocupare de căpătenie este aflarea căilor și mijloacelor, pentru ca cât mai mulți și din cât mai multe din satele noastre să se aplice la meserii, i-a recomandat părintelui Hamsea să pună temeiul la un Legat, care atășându-se la „Fondul Episcopului Nicolae Popea pentru masa învățăcelilor“, să dea la început ajutoare de îmbrăcăminte, de încălțăminte, să supoarte cheuiturile la încheierea contractului, cheltuielile de școală și spital etc., ale copiilor scăpătați din Brețcu, cari s'ar aplica la meserii, ear mai târziu, când Reuniunea se va găsi în fericita pozițiune să poată da cel puțin o mâncare pe zi, prin mijlocirea fondului Popea pentru „masa învățăcelilor“, ucenicii din Brețcu, ițitați din mijloacele Legatului, să fie împărțâți la această masă. Odată înființat Legatul, părinții din Brețcu și-ar da cu dragă inimă copiii la meserii.

Prin o scrisoare a sa părintele Hamsea pune în vedere dlui Tordășianu, că cu prilejul sărbătorii Sf. George, ținând predică în biserica din Brețcu, a îndemnat populațiunea să îmbrățișeze meseriile și în același timp, a pus baza la Legat cu cor. 50. Vorbrea căldă și exemplul atât de grațios al părintelui Hamsea a fost urmat de jertfele învățătorilor Aron Pușcariu și Ion Ganea, cari au dăruit la Legat câte 20 cor., a cassarului George Tărlungian și a tinărului comerciant I. G. Teacă, cari au dăruit câte 5 cor. S'au adunat așadar suma de cor. 100, carea trimisă la Reuniune, ea s'a folosit drept temei la crearea Legatului, care poartă numele generosului inițiator. Dl. Tordășianu, comunicându-ni-le acestor, zice: datorința Reuniunii este să creze „Satul și legatul“, ear datorința frunților din satele, în cari s'au înființat Legate este să le crească și anume prin daruri cu prilejul onomasticelor, precum o făcuse părintele Hamsea, prin daruri la cununii, la botezuri, la încheierea de negoțuri bune, la înmormântări, la nenorociri, de cari numai bunul Dumnezeu ne-a ferit, și altele. Potrivite prilejuri pentru daruri sunt pesturile mari cu spovedăniile, când credincioșii stau în mai strânsă comuniune cu dumnezeirea. Darurile se pot face în cereali, în cartofi, în fasole, cu un cuvânt în produsele, cu cari Dumnezeu binecuvântă munca betului român. Ele apoi, prin licitațiune publică, se pot preface în bani, ear când „Masa învățăcelilor“ va lua ființă, ele se pot folosi la pregătirea măncărilor. Cum se găsim la finea anului școlar, dl. Tordășianu mai aduce calde mulțumiri elevilor din seminarul Andreian, și în deosebi absolvenților, cari cu rară bunăvoință au conlucrat cu noi la desăvârșirea unei opere, pentru care datori suntem cu toții să jertfim și timp și intelect, și tot cu ce creatorul ne-a înzestrat. De încheiere predă, în numele Reuniunii, clericului absolvent dlui Aurel Ștefan, cel care mult a declamat la ședințele literare, mult a obosit la reprezentațiunile noastre teatrale, opul despre faptele marelui și nemuritorului Șugună, drept un mic semn al mulțumirii și recunoștinței noastre.

Întraiți în programul ședinței, numerșii debutanți ne-au distras cu declamațiuni, cu cântări etc., între cari d-șoara Cornelia Simțion ni-a recitat frumoș poezia „Mama“ de Coșbuc, ear dl. Ștefan s'a achitat de noi, poate pentru ultima oară, în mod vrednic. E de remarcă, că dl. profesor Teodorescu, încântat de cele văzute, și auzite ne-a îmbrăbătat în munca ce o urmăim pentru luminarea meseriașului român.

La sfârșit s'au sortat 20 cărțițele, dl. Tordășianu mulțumește dlui Teodorescu și elevilor din Galați și invită la a 7-a ședință, care e a 4 a festivă, din 30 Iulie n. 1914, pe când s'a oferit binevoitorul concurs dl. profesor Vasile Stoica. „Învingătorul“.

NOUȚĂȚI.

Studentii români arestați. Un grup de 31 studenți teologi din România, vizitând Sibiuul și câteva sate din împrejurime, voia să se întoarcă în țară cu trenul de Marți dimineața la ora 4 și 6 minute. În drumul către Turnu-Roșu, tinerii au cântat imnul „Deșteaptă-te Române“, au purtat colorile reșu-galben-albastru, ba ci că ar fi strigat și „Jos cu ungurii!“ Poliția de graniță a luat imediat măsuri, ca jandarmii să oprească pe studenți la ultima stație de la frontieră și să-i aducă îndărăt la Turnu-Roșu, unde în curând a sosit și procurorul Dr. Cseki din Sibiu și judecătorul de instrucție Dr. Lăkaer. Procurorul a ordonat, ca studenții, 31 la număr, să fie arestați și transportați la Sibiu. Cu trenul de seară tinerii au sosit în oraș și au fost duși în închisoarea preventivă a tribunalului. Cercetarea se continuă și asupra ei vom reveni.

Militare. Arhiducele Petru Ferdinand, actualul comandant de divizie în Viena, va fi numit suprem comandant al landwehr-ului austriac.

Notă diplomatică. Reprezentantul austro-ungar Giesl la Belgrad a înmanat guvernului sârb o notă, în care arată că înainte cu câteva zile jandarmii sârbi au tras zece focuri asupra unor supuși austro-ungari, cari treceau într-o luntre spre Sârbia. Guvernul sârbesc a luat măsuri să se cerceteze cazul.

Desmintire. Știri oficiale desmintesc trimiterea de trupe române la granița bulgară. În același timp se anunță din București, că incidentele ivite la frontieră vor fi înlăturate prin lealitate dovedită de amândouă părțile.

În amintirea vitejilor. La primăria din Iași s'a ținut o consfătuire a fruntașilor orașului, în scop de a se ridica un monument în memoria ostașilor ieșeni morți în războiul dela 1877 și în compania miștară din anul trecut. Un comitet de 15 membri, din care face parte și I. P. S. Sa Mitropolitul Moldovei Pimen, se va ocupa cu aducerea la îndeplinire a acestui plan.

Piesă dramatică. Poetul Al. Vlăduță a publicat primele pagini din lucrarea sa dramatică „Vlad Tepeș“. Opera întreagă este așteptată cu nerăbdare de toți admiratorii talentatului scriitor.

Adresă corectă. Direcțiunea poștelor și telegrafului din țara noastră roagă publicul să se deprindă a pune adresă corectă și exactă pe scrisorile trimise cu poșta, pentru a putea fi înmădate fără întârzieri. Pe scrisori expediate în orașe mai mari să se arate numele străzii, numărul casei, etajul etc., iar pe plic să se noteze și adresa trimițătorului.

Școale nouă în dieceza dela Haidudorog. Episcopul St. Măkóssy a avut lungi tratări cu ministrul de culte și instrucțiune publică privitor la înființarea de școale pe teritoriul diecezei de Haidudorog. Tratările s'au terminat, și pe temeiul lor episcopul va înființa douăzeci și patru de școli nouă în dieceză. O parte dintr-insele are să se deschidă în ținuturile locuite de români.

Cea dintâi pertractare publică. Luni, în 20 Iulie n., s'a ținut cea dintâi pertractare militară publică în Timișoara, conform procedurii nouă penale. Acuzat a fost Dionisie Șelariu, artilerist în regimentul al 7-lea. Soldatul, învinovățit că a bătut o fată, — care în urma loviturilor a stat bolnavă câteva zile, — a primit o pedeapsă de zece săptămâni închisoare de garnizoană. Șelariu a cerut să nu i se dea apărător; de aceea s'a prezentat la pertractare fără apărător civil.

† Vasile Hosszu, jude de curie în retragere, a răposat la 18 l. c. în etate de 72 de ani. A fost înmormântat în 20 Iulie n. în cimiterul gr.-cat. român din Gherla. Odhnească în pace!

La Paris. Prezidentul Huerta, care a renunțat la postul primejdios de prezident în Mexico, are să se stabilească la Paris, unde va sosi aducând cu sine o considerabilă avere de mai multe milioane de franci. Știrea aceasta produce un deosebit interes în cercurile industriașilor de articole de lux din capitala Franței.

Turneu teatral. O trupă de actori dela teatru imperial japonez, cu toate decorurile necesare pieselor, va sosi în Europa pentru a da mai multe reprezentații. Trupa se oprește întâiu la Berlin, de acolo va pleca la Paris, Londra și la Viena.

† Nicolae Vlad, farmacist în Orăștie și vice-prezident al „Ardelenei“, a încetat din viață în 18 Iulie n. în etate de 68 de ani, și s'a înmormântat în 20 l. c. în cimiterul din Orăștie. Fic-i țărana ușoară!

Concert în Vârșeț. Corul bisericesc gr.-or. rom. din Vârșeț va da un concert împreunat cu teatru, din prilejul jubileului de 25 de ani de preoție al Prea On. Domn protopresbiter Traian Oprea, în 17/30 Iulie 1914 în sala cea mare a hotelului „Gü kmann“ din Vârșeț. Începutul la 1/2,9 ore seara. Suprasolvirile marinimoase se vor cvita pe cale ziaristică. — Venitul e destinat pentru steagul corului.

† Iosif Popescu, paroh gr.-or. în Dumbrava, a decedat Marți și a fost înmormântat în Dumbrava, eri Joi la 23 Iulie n. Odhnească în pace!

Pentru orfani. Din Viena se scrie, că împăratul Wilhelm poartă și acum un viu interes pentru soartea orfanilor rămași după moștenitorul de tron Francisc Ferdinand. Afară de telegrama de condoleață, li-a mai adresat în timpul din urmă câteva scrisori, unde suveranul își manifestă înalta sa bunăvoință pentru copilașii orfanii!

† Alexandru Ciocaș, preot gr.-or. român în Făureșu, a decedat în 20 Iulie n. c. la 3 ore dimineața, în anul 66 al vieții și al 40-lea al preoției, provăzută fiind cu sf. taine. În mormântarea i s'a făcut Marți, în 21 Iulie n. c. la 3 ore d. a. Odhnească în pace.

În internatul școlilor românești din Brașov se primesc elevi înscriși în clasele gimnaziale, reale și comerciale. Taxa anuală e 700 cor. Prospect și informațiuni se pot cere dela direcțiunea internatului (Brașov, str. Prundului, Porond utca, 39).

Procedură penală militară în Bosnia. A apărut ordinul privitor la procedura penală militară în provinciile anexate. Limba de pertractare în Bosnia și Herțegovina este limba germană; excepție se face în caz, când acuzatul înțelege numai limba sârbească sau croată, și când se poate forma un tribunal din membri cari vorbesc limbile acestea. În legătură cu datinele sociale și religioase ale mohamedanilor s'au adus hotărâri speciale. Femeile mohamedane se pot prezenta cu vâl la judecări, și numai dacă începe îndoială întemeiată cu raport la identitatea persoanei, se va cere înlăturarea vâlului, — dar aceasta are să se întâmple numai în ședință secretă. La perchițiile domiciliare în harem poate să între numai femeie trimisă anume de autorități. Toate actele privitoare la procedura aceasta au să se execute așa, ca să nu vateme sensibilitatea mohamedanilor.

Manuale aprobate. Manualele de limba maghiară de I. Crișan și Dr. I. Lupaș au fost aprobate de în. ministru de culte, și anume: Cartea de cetire pentru cl. II-IIII sub Nr. 194 014/1913, Cartea de cetire pentru cl. IV sub Nr. 194 012/913 și Cartea pentru cl. V—VI și școala de repetițiune economică sub Nr. 194 013/913, iar de Prea V. Consistor arh diecezan sub Nr. 7493/1914. Manualele acestea se pot procura numai dela Librăria arh diecezană din Sibiu și costă Cartea II—III 50 fl. exemplar, Cartea IV 80 fl. iar Cartea V—VI 1-20 cor.

Cărți și reviste.

Eminescu în fața justiției, studiu de istoriografie literară, (Eminescu în 1874—1875, ca director la Biblioteca centrală din Iași), de Octov. Minar. Editura librăriei C. Sfetea, București. Un vol. de 89 pag. Prețul 1 leu.

Biblioteca populară a Asociațiunii. Au apărut în anul curent următoarele șase interesante broșuri: Povestea unei coroane de oțel, de G. Coșbuc; Popa Tanda, de I. Slavici; Emigrarea în America, scrisă de Unul care a fost acolo; Dela sate, de I. Agărbicean; Sfaturi pentru popor și prelegere despre Asociațiune, de N. Iosif și R. Simu; Pavel Cățana, tălmăcire din limba cehă, de Dr. I. U. Iarnik. — Biblioteca apare la sfârșitul fiecărei luni. Abonamentul pe an: 2 coroane, pentru care membrii ajutători primesc zece broșuri și un calendar în fiecare an. Taxa de 2 cor. se plătește la agentura Asociațiunii, sau deadreptul la biroul Asociațiunii, în Sibiu, strada Șaguna nr. 6.

Nr. 621/1914.

(535) 1-3

Concurs repetiț.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa II. Cernatul inferior, cu filiile Albiș, Chezdi Oșorheiu, Cernatul superior, Dalnic, Moacăș, Marcoșfal, Mătișfal, Leffalu se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea salariului dela stat.

Dela concursul se pretinde a ști limba maghiară perfect.

Concurenții vor avea a se prezenta cu prealabila încuviințare a protopresbiterului în vre-o Duminecă sau sârbătoare în Cernatul inferior (Alsócserráton) spre a cânta, celebra înaintându-și documentele recerute în termenul arătat subsemnatului oficiu protopresbiteral în Bereczk, com. Háromszék.

Bretia (Bereczk), în 4 Iulie 1914.

Oficiul protopresbiteral rom. gr.-or. al Treiscaunelor în conțelegere cu comitetul parohial.

Constantin Dimian
protopop.

Nr. 494/1914.

(542) 1-3

Concurs

Pentru întregirea postului nou sistematizat de al doilea învățător dela școala confesională gr.-or. română din Porumbacul superior apusean, protopresbiteratul gr.-or. al Avrighului, prin aceasta se publică concurs cu termenul până la 1/4 August 1914.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: salariul fundamental de 1200 cor. anual, și anume 1100 cor. ajutor dela stat, 100 cor. din cassa bisericii, rețut de grădina și cvartir natural.

Doritorii de a ocupa acest post de învățător să-și înainteze cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la subscrisul oficiu protopresbiteral gr.-or. al Avrighului (posta Avrig, Felek, Szabenyegye), până la termenul susindicat, având a se prezenta la sfânta biserică spre a-și arăta destoinicia în cântări și tipic și a face cunoștință cu poporul și poziția locului.

Ceice sunt în stare a forma cor vor fi preferiți.

Avrig, 6 Iulie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Avrighului în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Cădea
protopop.

Nr. 210/1914

(527) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan temporal în comuna bisericăscă de clasa I. Neagra de jos, din protopresbiteratul Câmpeniș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român“.

Venitele sunt: jamătate din stolar și ajutorul dela stat pentru capelan.

Doritorii a ocupa acest post se timită subscrisului oficiu rugărilor concursuale cu documentele recerute și să se prezente la biserică pentru cunoaștere, cântare, eventual servire și predicare.

Câmpeniș, 1 Iulie 1914.

Oficiul protop. gr. or. al Câmpenișilor în conțelegere cu comitetul parohial.

Romul Furdul
protopresbiter.

Nr. 431/911.

(518) 2-3

Concurs.

În urma ordinului Preaveneratului Consistor arhidiecezan din 28 Ianuarie a. c. Nr. 430 bis. să scrie din nou concurs pentru întregirea parohiei de clasa a II-a Miluan, protopresbiteratul Ungurașului cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunei preoțești.

Dela concurenți să cere pregătirea completă pentru parohii de clasa II-a.

Cererile de concurs întregite conform normelor din vigoare se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiteral, iar reflectanții la acest post cu prealabila încuviințare ceruta în scris, au a se prezenta în parohie înainte de alegere, spre a fi cunoscuți parohienilor pentru a cânta, cuvânta și eventual a sluiți sf. liturgie în vre-o Duminecă sau Sârbătoare.

Fizeș-Sănpetru, 26 Iunie (9 Iulie 1914).

Oficiul protopresbiteral ortodox român al Ungurașului în conțelegere cu comitetul parohial.

Pavel Roșca
protopresbiter.

Nr. 345/1914.

(529) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoresți dela școlile noastre confesionale gr.-or. rom. din comunele mai jos numite în tractul Bistriței se publică concurs cu termen de 25 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. În Galați, postul al II cu a) salariul prescriș de lege plătibil în rate lunare anticipative, și anume: 320 cor. dela comuna biser., iar restul din ajutorul de stat votat deja și care se va asemna pe temeiul documentelor celui ales; b) Cortel corăspunzător, eventual rețut; c) Rețut de grădina.

2. În Blășfalău de jos, a) salar 600 cor. dela comuna biser., iar restul până la minimul prescriș de lege din ajutorul de stat încuviințat în principiu, dar care se va asemna pe temeiul documentelor celui ales; b) Cortel în natură în edificiul școlii; c) Rețut de lemne 48 cor. din cari se va încălzi și școala de învățământ; d) pentru conferențe 12 cor. și pentru scripturistice 10 cor.

Învățătorii aleși vor fi îndatoriți să instrueze în cântările bisericești, să conducă cor cu elevii și cu adulții, să cânte cu ei în biserică în Dumineci și în sârbători și să conducă școala de repetiție.

Cererile de concurs provăzute cu documentele de lipsă se vor înainta oficiului protopresb. în Beszterce-Bistrița, iar reflectanții sunt poțitiți a se prezenta necondiționat în parohie înainte de alegere pentru a face cunoștința poporului. Posturile sunt a se ocupa la 1 Septembrie a. c.

Bistrița, 1/14 Iulie 1914.

Oficiul protopresb. ort. rom.:

Greg. Pletosa
protopresb.

Nr. 492/1914.

(540) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoresți din comunele anumite mai jos se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Blăjeni Plai și Sat. Salarul se plătește 1000 cor. din repartiție, restul dela stat, încuviințat sub Nr. 17.840 și se va pune în curgere pe baza documentelor învățătorului ales. Cvartir și grădina în natură.

2. Buceș. Salarul se plătește 400 din repartiție, 200 din centru și restul dela stat, care în șerzul rezoluției Nr. 71.776 va fi pus în curgere pe baza documentelor învățătorului ales.

Cvartir în natură și până a se ridica bucătăria și camera întregie în bani cu 50 cor. și rețut de grădina 20 cor.

3. Bulzești de jos. Salarul se plătește 600 cor. din repartiție, restul dela stat în șenzul rezoluției Nr. 171.776/1914 pe baza documentelor învățătorului care va fi instituit. Cvartir și grădina în natură.

4. Bulzești de sus. Salarul 1000 cor. din repartiție, restul s'a cerut dela stat. Cvartir și grădina în natură.

5. Craciunești. Salarul se solvește 400 cor. din repartiție, iar restul sau cerut dela stat. Cvartir și grădina în natură.

6. Hârțagani. Salarul se solvește 600 cor. din repartiție, 200 din centru, iar restul s'a cerut dela stat. Cvartir și grădina în natură.

7. Luncoiu de sus. Salarul se solvește 300 cor. din repartiție, iar restul s'a cerut dela stat. Cvartir și grădina în natură.

8. Scroafa. Salarul se solvește 300 cor. dela comuna bisericăscă, iar restul dela stat, încuviințat sub Nr. 169.619/1913, și se va pune în curgere pe baza documentelor învățătorului care va fi instituit. Cvartir și grădina în natură și 2 stângini de lemne.

9. Stânița de jos și de sus. Salariul se solvește 600 cor. din repartiție, iar restul s'a cerut dela stat. Cvartir în natură înțregită diferință în bani și rețut de grădina.

10. Tomnatecul de jos și de sus. Salarul se solvește 400 cor. din repartiție, iar restul s'a cerut dela stat. Cvartir și grădina în natură.

11. Zelrapți. Salariul se solvește 100 cor. din repartiție, 200 cor. din centru, restul sa cerut dela stat. Cvartir și grădina în natură.

Cei aleși sunt datori a propune și în școala de repetiție, a instrua elevii în cântări și ai conduce în Dumineci sârbători la biserică și a cânta cu ei.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruate conform normelor în vigoare la subsemnatului oficiu protopopesc în termenul deschis și încât le stă în putință să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sârbătoare pentru a cânta și a se face cunoșcuți poporului.

Brad, la 4 Iulie 1914.

Oficiul protopopesc gr.-or. al Zarandului în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasiliu Duma
protopresbiter.

Szabenyegye alispánjától.

.Szám: 6994/1914. alisp. (545) 1-1

Arlejtési hirdetmény.

A Szabenyegyei székház hivatalos helységének fűréshez 1914/15 évre szükséges kettőszáznyolcvan (280) köbméter nem usztatott, kemény száraz tűzifa szállításának biztosítása céljából 1914. évi augusztus hó 10-én d. e. 11 órakor írásbeli ajánlattal egybekötött versenytárgyalás fog tartatni.

Közelebbi adatok Szabenyegye hivatalos lapjának 32 számában közzétett hirdetményben foglaltatnak.

Nagyszabeny, 1914. évi július hó 19. én.

Fabritius
alispán.

Nr. 484/1914

(541) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională greco-orientală română din comuna Băița, (H. Boica), protopresbiteratul Zarandului înțregirea concursului cu termenul de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

Salar fundamental 1200 cor. și anume:

a) dela Biserică 400 cor.,

b) din repartiție 400 cor.,

c) dela Ven. Consistor 200 cor.,

d) restul de 200 cor. s'a cerut dela stat.

2. Cvartir și grădina în natură.

Dela concurenți se recere:

Să instrueze corul elevilor, precum și să conducă corul deja existent al adulților și să cânte cu ei în Dumineci și sârbători răspunsurile dela sf. liturgie.

Reflectanții la acest post au se aștearnă în termenul deschis rugărilor de concurs, instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiteral al Zarandului în Brad.

Pentru a face cunoștință cu poporul și pentru a-și arăta dexteritatea în cântări, concurenții sunt poțitiți a se prezenta la biserică într-o Duminecă sau sârbătoare.

Băița (H. Boica), la 10 Iulie n. 1914.

Nicolae Popica

George Drăgan

notar și epitrop.

par. și preș. com. par.

Vii:

V. Duma

protopresbiter.

Nr. 693/1914.

(534) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia Șomfalau cu filia Adamuș, din protopresbiteratul Tarnavei, la Orșindul Consistorial Nr. 8469 Bis. din 1 Iunie a. c. se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze cererile instruite cu documentele prescrișe de normele în vigoare, la subsemnatului oficiu protopresbiteral, având a se prezenta după încuviințarea protopresbiteratului, cu observarea dispozițiilor din Regulamentul paroh al la biserică în vre-o Duminecă sau sârbătoare spre a cânta, predica, ori a oficia și cuvânta.

Cetatea-de-baltă, 6 Iulie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr. or. român al tractului Tarnava.

Nicolae Todoran
protopop.

Nr. 82/1914.

(538) 1-1

Licitațiune minuendă.

Pe baza planului aprobat de P. Ven. Consistor arhid. sub Nr. 5037 Ep. prin aceasta se publică licitațiune minuendă pentru edificarea bisericii din vale din comuna bisericăscă gr. or. Luncani.

Licitațiunea se va ținea Vineri în 25 Iulie 1914 st. v. la oficiul parohial.

Biserica se edifică din lemne.

Tot materialul trebuincios îl dă comuna bisericăscă.

Prețul de strigare pentru lucru e 4400 cor.

Licitanții au se depună un vadiu de 500 cor. în bani gata.

Planul se poate vedea la oficiul parohial. Comitetul parohial își rezervă dreptul de a da în întreprindere lucrarea aceluia dintre minus-oferenți, în care va avea mai multă încredere fara considerarea la suma oferită.

Luncani, la 6 Iulie 1914 st. v.

Ioan Samoilescu

Tanasiu Bodea

par., preș. com. par.

epitrop l.

Vidi:

Dr. Cornel Popescu

protopop.

Nr. 110/1914 par.

(531) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător în comuna Cerișor, tractu „Honfődare“ se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt:

1. Salar fundamental conform legii, din care 400 cor. să plătește din repartiție de pe popor, iar restul ajutor de stat ce se va cere pe baza documentelor noului ales învățător.

Dacă statul nu ar da întregirea, nou alesul învățător pe acest an școlar nu poate ași formula drept decăt asupra alor 400 cor. ce sunt asigurate dela popor.

2. Rețut de cvartir 40 coroane.

3. Pentru grădina 20 coroane.

4. Trei stângini de lemne aduse acasă din care are a se încălzi și școala.

Cei aleși sunt datori a instrua pe elevi afară de obiectele prescrișe, după planul de învățământ și conspectul materialului pus la dispoziție de comitetul parohial și cântările bisericești, și a conduce și cânta cu copiii la biserică în toate Duminecile și sârbătorile, a prevedea instrucția în școala de repetiție.

5. Cererile de concurs instruite conform legilor se vor trimite la oficiul protopopesc, iar concurenții în vre-o Duminecă ori sârbătoare au a se prezenta în biserică pentru a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Cerișor, la 3/16 Iulie 1914.

Comitetul parohial:

Ioan Manica

Lazar Musa

preot, preș. com. par.

notar.

Vii:

Avram P. Păcurariu

protopresbiter.

Nr. 698/1914

(521) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor de nou înființate de învățatori, respective învățătoare în comunele însemnate mai jos, din protopresbiteratul Făgăraș, se deschide concurs în timpul arătat cu următoarele emolumente:

1. Ga ași postul al II-lea de învățător, termen de 15 zile, cu emolumentele: dela biserică 100 cor. anual, cvartir 2 odăi în edificiul școlii și grădina în natură, plus întregirea dela stat conform § 4 art. XVI. 1913. Alesul va avea să țina la utrenie strana, să formeze cor bisericăsc cu care să cânte la liturgie și să conducă școala de repetiție, fara altă remunerație.

2. Mândra învățătoare cu termen de 30 zile cu emolumentele dela biserică, anual 100 cor., cvartir și grădina în natură, plus întregirea dela stat conform § 4 art. XVI. 1912.

3. Șinca-nouă învățător ori învățătoare cu termen de 30 zile, cu emolumentele dela biserică 100 cor., rețut de cvartir 200, de grădina 20 cor., plus întregirea dela stat în șenzul § 4 Art. XVI. 1913. Care să alege învățător e deobligat a ținea strana la utrenie și a forma cor bisericăsc fara alta remunerație. Se recere a se prezenta la biserică înainte de alegere spre a-și arăta dexteritatea în cântare. Cererile se adresează la subsemnatul oficiu protop.

Făgăraș, 30 Iunie 1914.

Oficiul protopresbiteral al tractului Făgăraș în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Nicolae Borzea
protopop.

Publicare de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobate de P. Ven. Consistor arhid., prin aceasta se publică licitațiune minuendă pentru adaptarea salei a IV-a și zidirea din nou a salei a V-a de învățământ la școala confesională gr.-ort. din Apoldu-mic.

(517) 1-3

Licitațiunea se va ținea în 15/28 Iulie a. c. la 3 oare p. m. în școala din loc.

Prețul de strigare este 12,868.79. fl. Licitanții au se depună vadiu de 10% dela prețul de strigare, în bani gata sau în hârtii de valoare.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parohial.

Lucrările de zidărit, bărdășit și măsurit se vor licita și da în întreprindere și separat.

Comisiunea de clădire își rezervă dreptul de a da în întreprindere lucrările aceluia sau aceluia dintre minus-oferenți în care va avea mai multă încredere, fara considerarea la suma oferită.

Apoldu-mic, la 4 Iulie 1914.

Ilie Bau

Ioan Pop

președinte.

notar.

Cu conșenzul meu:

Avr. S. Păcurariu

protopresbiter.